

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

03.08.2017

Херсон

№ 2/20-рк/к

ФОП Перетяцько В.В.
(«інформація з обмеженим
доступом»)

Про вжиття заходів щодо усунення
причин та умов вчинення дій,
що мають ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції

Адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України (надалі – Відділення), розглянувши заяви гр. Андрели Л.І. (вх. №2-11/19 від 11.05.2017), гр. Балан Г.В. (вх. №2-11/23 від 24.05.2017) та гр. Ковальчук Т.В. (вх. №2-11/24 від 26.05.2017), які надійшли на урядову телефонну «гарячу лінію», щодо підвищення вартості послуг з перевезення пасажирів на автобусному маршруті Нова Каховка – Берислав, які надає фізична особа-підприємець Перетяцько Віталій Валерійович (надалі – ФОП Перетяцько В.В.), встановила наступне.

Згідно з Випискою з Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань Перетяцько Віталій Валерійович є фізичною особою-підприємцем, дата державної реєстрації - 13.11.2002, запис про включення до ЄДР за №2 501 017 0000 000886, основний вид діяльності: «49.39 Інший пасажирський наземний транспорт, н.в.і.у.»

Місце проживання ФОП Перетяцька В.В. - 74900, Херсонська область, «інформація з обмеженим доступом».

Реєстраційний номер облікової картки платника податків та інших обов'язкових платежів - «інформація з обмеженим доступом».

ФОП Перетяцько В.В. має ліцензію Головної державної інспекції на автомобільному транспорті Міністерства транспорту та зв'язку України - серія АГ №592664 від 22.11.2011 на здійснення господарської діяльності: надання послуг з перевезення пасажирів і вантажів автомобільним транспортом відповідно до видів робіт, визначених Законом України «Про автомобільний транспорт».

Враховуючи вищезазначене, ФОП Перетяцько В.В. в розумінні статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції» є суб'єктом господарювання.

ФОП Перетяцько здійснює діяльність з перевезення пасажирів автомобільним транспортом на приміських та міжміських внутрішньообласних автобусних маршрутах загального користування, зокрема на автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АС, Нова Каховка АС – Берислав АС ч/з Козацьке.

За результатами дослідження, здійсненого відповідно до Методики визначення монопольного (домінуючого) становища на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика), з метою визначення монопольного становища ФОП Перетяцька В.В. на ринку надання ним послуг з пасажирських перевезень автомобільним транспортом на приміських внутрішньообласних

маршрутах загального користування, відповідно до статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», з урахуванням положень пункту 2.2. Методики, встановлено наступне.

Об'єкт аналізу – ФОП Перетятко В.В.

Згідно із статтею 43 Закону України «Про автомобільний транспорт» визначення автомобільного перевізника на приміському внутрішньообласному автобусному маршруті загального користування здійснюється виключно на конкурсних засадах. Об'єктом конкурсу можуть бути: маршрут (кілька маршрутів), оборотний рейс (кілька оборотних рейсів).

Згідно з рішенням конкурсного комітету Херсонської обласної державної адміністрації від 20.12.2016 ФОП Перетятко В.В. визнано переможцем конкурсу на перевезення пасажирів на міжміському внутрішньообласному автобусному маршруті загального користування Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС. (надалі - Автобусний маршрут Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС) у зв'язку з чим Управлінням транспорту, дорожньої інфраструктури та зв'язку Херсонської обласної державної адміністрації (надалі – Організатор) було укладено з ФОП Перетятко В.В. Договір від 23.12.2016 №2016-2/3/1-1 на перевезення пасажирів автомобільним транспортом на приміських внутрішньообласних автобусних маршрутах загального користування (надалі – Договір).

Товарні межі ринку визначаються шляхом формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп), у межах якої споживач за звичайних умов може легко перейти від споживання одного товару до іншого.

Формування групи взаємозамінних товарів (товарних груп) здійснюється з переліку товарів, які мають для продавців (постачальників, виробників), покупців (споживачів, користувачів) ознаки одного (подібного, аналогічного) товару (товарної групи).

За визначенням статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ФОП Перетятко В.В. є суб'єктом господарювання, що здійснює господарську діяльність, та щодо якого поширюється дія цього закону. За визначенням статті 2 Закону України «Про захист економічної конкуренції», товар – будь-який предмет господарського обороту, в тому числі продукція, роботи послуги. Товар має комерційну чи споживчу цінність, тобто задовольняє певні потреби споживачів. Товар, як предмет господарського обороту характеризується тим, що принаймні одна зі сторін, які беруть участь у товарному обороті, має бути суб'єктом господарювання, діяльність якого спрямована на виготовлення, реалізацію та має вартісне значення. З урахуванням зазначеного товарними межами ринку є ринок послуг з перевезення пасажирів на Автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС.

ФОП Перетятко В.В. здійснює господарську діяльність з надання послуг перевезення пасажирів на Автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС відповідно до укладеного договору між Організатором та Перевізником.

За інформацією ФОП Перетятко В.В. (лист від 25.05.2017 № 88) на Автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС ч/з Козацьке він конкуренції не зазнає.

Послуги з перевезення пасажирів на приміських та міжміських маршрутах надаються такими видами автомобільного транспорту – автобусами та таксі.

Послуга з перевезення пасажирів таксі не може розглядатися як альтернативна послугі з перевезення пасажирів автобусними маршрутами загального користування, оскільки її вартість є значно вищою.

Також, споживачі, що мають намір отримати послугу з перевезення від початкової до кінцевої зупинки окремого Автобусного маршруту Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС до с. Козацьке не мають альтернативи в отриманні такої послуги у інший спосіб, окрім як з пересадками з одного маршруту на інший маршрут, що вимагає додаткових витрат коштів (плата за проїзд на декількох транспортних засобах), а також додаткових витрат часу (пересадка з одного транспорту на інший). Отже, проїзд від

початкової до кінцевої зупинки кількома транспортними засобами не може розглядатись, як альтернативна послуга проїзду одним автотранспортним засобом.

Виходячи з цього, задоволення попиту стабільного кола споживачів на Автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС (до с. Козацьке) зокрема від початкової до кінцевої зупинки, на регулярній основі забезпечує перевізник ФОП Перетятко В.В..

Територіальними межами ринку є територія проходження Автобусного маршруту Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС ч/з Козацьке.

Часові межі ринку - період з моменту укладення Організатором з Перевізником Договору (23.12.2016) по теперішній час.

Таким чином, відповідно до частини першої статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції», ФОП Перетятко В.В. у період з 23.12.2016 та по теперішній час займає монопольне становище на ринку послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на приміському внутрішньообласному автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС ч/з Козацьке від початкової до кінцевої зупинки, з часткою 100 відсотків.

Механізм формування тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту загального користування визначено Методикою розрахунку тарифів на послуги пасажирського автомобільного транспорту, затверджена наказом Міністерства транспорту та зв'язку від 17.11.2009 № 1175 (надалі – Методика). Зазначений нормативно – правовий акт дає перевізникам можливість встановлювати ціни в залежності від фактичних витрат кожного перевізника та, як наслідок, конкурувати, у тому числі в ціновому діапазоні. Дана Методика є обов'язковою для застосування під час встановлення регульованого тарифу органами виконавчої влади та місцевого самоврядування на послуги пасажирського автомобільного транспорту і носить рекомендаційний характер під час формування вільних тарифів на ці послуги.

Після набуття законної сили постанови Кабінету Міністрів України від 25.03.15 № 240, вищевказана Методика носить виключно рекомендаційний характер під час формування тарифу на перевезення пасажирів на приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування. В той же час, вона дозволяє вірно розрахувати тариф, виходячи з власних витрат, тому саме її рекомендовано для застосування. Автомобільний перевізник навіть не маючи економічних знань, може за допомогою даної Методики розрахувати власний тариф на перевезення пасажирів, виходячи з власних витрат, що буде свідчити про його обґрунтованість та не призведе до його збитковості.

Відповідно до пункту 2.1 Методики, розрахунок тарифів здійснюється відповідно до запланованих на рік (на підставі фактичних) обсягів транспортної роботи, характерних для даного виду перевезень Перевізника в регіоні, та кількості перевезених пасажирів з використанням економічно обґрунтованих планових витрат, визначених з урахуванням вимог законодавства, на підставі галузевих норм, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції у плановому періоді. До розрахунку тарифу включається плановий прибуток, необхідний для розвитку Перевізника і сплати ним податкових зобов'язань. Згідно з пунктом 2.2. Методики планування та розрахунок витрат Перевізника здійснюються на основі нормативного методу із урахуванням галузевих норм використання матеріальних та паливно-енергетичних ресурсів, ставок податків і зборів (обов'язкових платежів), прогнозного індексу цін виробників промислової продукції на запланований рік. Витрати, об'єктивне нормування яких неможливе, плануються з урахуванням економічно обґрунтованих фактичних витрат Перевізника за попередній рік, прогнозного індексу цін виробників промислової продукції на запланований рік та на підставі планових кошторисів.

Згідно із пунктом 2.3 Методики, під час розрахунку тарифу загальний обсяг транспортної роботи та загальна кількість перевезених пасажирів, у тому числі з урахуванням пільгових категорій пасажирів, які відповідно до законодавства користуються

такими правами, обґрунтовуються Перевізником на підставі фактичних показників роботи або встановлюються за результатами обстеження пасажиропотоків.

Відповідно до пункту 2.23 Методики, тариф на послуги з перевезення пасажирів на приміських, міжміських автобусних маршрутах загального користування визначаються відповідно до розрахованої за цією Методикою планової собівартості Послуг із застосуванням необхідного для функціонування та розвитку Перевізника розміру прибутку за відповідною формулою.

Враховуючи вищенаведене, автомобільний перевізник повинен застосовувати економічно обґрунтований тариф на перевезення пасажирів на приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, виходячи з власних витрат.

За наявною у Відділення інформацією розрахунки економічно обґрунтованих планових витрат на надання послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування у ФОП Перетятка В.В. відсутні взагалі.

Так, ФОП Перетятко В.В. на Автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС ч/з Козацьке з 01.05.2017 підвищив тариф на послугу з перевезення пасажирів з 0,68 грн до 0,78 грн.

За інформацією ФОП Перетятка В.В., наданою на вимогу Відділення від 15.06.2017 № 2-25/478, основною причиною збільшення вартості проїзду на міжміських та приміських автобусних маршрутах загального користування стало підвищення удвічі з 1 січня 2017 року мінімальної заробітної плати. Крім того, він зазначив, що станом на 01.01.2017 орієнтовна вартість 1 км пасажирських перевезень на маршруті загального користування Берислав АС – Нова Каховка АВ становила 0,78 грн.»

Таким чином, станом на теперішній час ФОП Перетятко В.В. застосовує лише орієнтовний тариф на послуги з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на міжміському внутрішньообласному автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС ч/з Козацьке.

Не здійснення ФОП Перетятко В.В. розрахунків економічно обґрунтованих планових витрат на надання послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування може призвести до застосування ним економічно необґрунтованих тарифів на послуги, які надає перевізник, що може призвести до витрачання споживачами зайвих коштів за проїзд.

За умов існування економічної конкуренції на ринку, необхідною ознакою якої, відповідно до статті 1 Закону України «Про захист економічної конкуренції», є можливість вибирати споживачами між кількома продавцями, а окремий суб'єкт господарювання не може визначати умови обороту товарів на ринку, така поведінка ФОП Перетятко В.В. була б неможливою.

За наявності альтернативи споживач мав би можливість відмовитись від таких послуг Перевізника та обрати іншого виконавця послуги, який діяв би в межах та на підставі чинного законодавства України.

ФОП Перетятко В.В., займаючи монополічне становище ринку послуг з перевезення пасажирів автомобільним транспортом загального користування на міжміському внутрішньообласному автобусному маршруті Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС ч/з Козацьке має здійснювати свою господарську діяльність з дотриманням вимог законодавства про захист економічної конкуренції, які регламентують економічну поведінку монополістів на відповідному ринку, зокрема здійснити розрахунки економічно обґрунтованих планових витрат на надання послуг з перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування.

Таким чином, дії ФОП Перетятка В.В. у вигляді не здійснення розрахунків економічно обґрунтованих планових витрат на надання послуг з перевезення пасажирів на міжміському автобусному маршруті загального користування Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС, що може призвести до застосування економічно необґрунтованого тарифу на перевезення пасажирів на цьому маршруті, мають ознаки

порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним становищем на ринку, що може призвести до ущемлення інтересів споживачів, шляхом вчинення дій, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

Враховуючи зазначене, з метою припинення дій, що мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», адміністративна колегія Херсонського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України,

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Фізичній особі-підприємцю Перетяцьку Віталію Валерійовичу (рнокпп – «інформація з обмеженим доступом») вжити заходів щодо усунення причин та умов вчинення дій, що мають ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 2 статті 50, частиною першою статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», шляхом здійснення розрахунків економічно обґрунтованих планових витрат на надання послуг з перевезення пасажирів на міжміському автобусному маршруті загального користування Берислав АС – Нова Каховка АВ, Нова Каховка АВ – Берислав АС.

2. Про результати розгляду та виконання рекомендацій повідомити Відділення у місячний термін з дня отримання рекомендацій.

Відповідно до частини другої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», рекомендації Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду особами, яким вони надані.

Згідно з частиною третьою статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», за умови виконання положень рекомендацій та вжиття відповідних заходів, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції розпочинатись не буде.

Голова адміністративної колегії,
голова Відділення

В.П. Василенко